

החברותא

החברותא בטאען פנימי לחברים גליון מס' 674 בס"ד ערש"ק פר' בשלח שבת שירה י"א שבט תשפ"ב

פנינים יקרים

ויהי בשלח וכו' ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים (יג, יז) ויתכן ללמוד מזה כי השבת הנקרא יום מנוחה הוא המנהיג כל ימי המעשה, ויש לומר ולא נחם דרך ארץ פלשתים הוא שלא היה הנהגה שלהם על פי הטבע ובחינת ימי המעשה רק היה בחינת שבת בלבד כי גם במסעות שלהם כתוב ע"פ ה' יסעו וכו'.

(שפת אמת)

והנה מצרים נוסע אחריהם וגו' (יד, י) פרש"י בלב אחד כאיש אחד ע"ש, איתא בשם החדושי הרי"ם שאמר מהיכן בא להם מדה כזאת להיות בלב אחד כאיש אחד, אך זה הוא עיקר הגלות מה שהם לוקחים את המדות של ישראל.

(שש"ק ח"א)

ויבקעו המים (יד, כא) במדרש הים ראה וינום (תהלים קיד) מה ראה? ארונו של יוסף ראה, אמר הקב"ה גם מפני הגם שנאמר ביוסף וינם ויצא החוצה (בראשית לט, יב) ע"כ, עדיין צ"ב מה ראה הים בארונו של יוסף שבגינו נבקע? אמנם הים ראה ארונו של יוסף ונזכר שיוסף היה קטן מאחיו ובכ"ז מלך על אחיו הבין שלא הזקנה קובעת מי שולט במי ולכן נבקע לפני משה אפילו שמשה צעיר מאהרן.

(הדרש והעיון)

ויבקעו המים (יד, כא) המדרש דורש על הפסוק הים ראה וינום, מה ראה? ברייתא דרבי ישמעאל ראה, והוא מדרש פליאה, באמת יש להוכיח שישמעאל בן אברהם עשה תשובה (כפרש"י בבראשית כה, ט) ולכך התנא רבי ישמעאל לא נקרא על שמו של רשע, וכן הים ראה את בני ישראל שעשו תשובה כברייתא דרבי ישמעאל שאף הוא עשה תשובה ולכך הסכים הים להבקע בפני ישראל.

(רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל)

ויבאו בני ישראל בתוך הים כיבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם (יד, כב) ובני ישראל הלכו כיבשה בתוך הים והמים להם חמה מימינם ומשמאלם (שם כט) בפסוק הראשון כתוב בתוך הים כיבשה דהיינו שבני ישראל נכנסו לתוך הים ואח"כ נעשה להם ליבשה, ולכן כתוב חומה ב-ואו מלשון חומה ומגן, ואילו בפסוק השני נאמר כיבשה בתוך הים שלא נכנסו אלא כשנעשה הים ליבשה, אזי המים נעשו להם חמה דהיינו שכעס היה עליהם מחוסר האמונה, כאן מהים הגיעו ליבשה וכאן מהיבשה הגיע לחמה... שהקב"ה נתמלא חמה עליהם. ומי גרם להם להנצל? בזכות התורה שעתידין לקבל.

(הגר"א)

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים וירא ישראל את הים הגדולה אשר עשה ה' במצרים (יד, ל-לא) כך הוא מנהג העולם וטבע האדם כאשר נזכר בנס מופלא מיד נזכר בדבר הדומה שנעשה לו, הוא אשר אירע לעם ישראל בעומדם על שפת הים כאשר ראו את המצרים מת על שפת הים מיד נזכרו בדבר אחר שאירע על שפת היאור והוא הצלת משה רבנו ע"י בת פרעה, וזהו כאשר ראו את נס מיתת המצרים נזכרו גם בנס שעליו מרומז וירא ישראל את הים הגדולה - של בת פרעה שנתארכה ונהיתה גדולה.

(רבינו יוסף חיים מבגדד)

אז ישיר משה וכו' (טו, א) כיון שראינו שינוי בהשירה בענין הכתיבה בתורה שנכתבת אריח על גבי לבינה וכו', שצריך כל אחד ואחד מישראל לשמוח בשבת זו בהרגשה גדולה.

(רמתיים צופים בשם החדושי הרי"ם)

זה א-לי ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו (טו, ב) אם אדם מכיר את בוראו מתוך עבודה עצמית "זה קלי" אז "ואנוהו", זה נאה ויאה לו, אם אומר אלקי אבי שסומך רק על יחוסי אינו אלא מתוך גאווה והיינו וארוממנהו דע לך שהוא מתוך רוממות רוח.

(רבי מאיר מפרימשלן זצ"ל)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

האשק שיחת הרא"ש זיע"א אולצ'א שמת תורה תפלה"ח האבא לזפאס ע"י א.א.

עושה את חשבון הנפש שלו. הרבש"ע אינו מביט על שום פגם, הוא בוחן רק היכן הוא האדם עכשיו, ואיך הוא חי כעת, ביאוש וגאווה או במציאות הביטול. האם הוא חי במציאות של עצמו או בסיבת כל הסיבות. מכל דבר שקורה לאדם הוא יכול לשמוע את הסיבות, כי הרבש"ע מגלה את עצמו אליו בכל סיבה שיש לו, רק שהוא לא רוצה להאמין, וגם את הקשיים הוא נותן לטובת האנוש, בשביל שיוכח את עצמו ויגיע בשלימות לעולם האמת. איזה אבא רוצה שיהיה לבן שלו צער.

לכן צריך האדם להתחזק בכל המחשבות שבאות אליו, ולא להשבר כשלא הולך לו. כי כמו אמא שרוצה לנסות אם הילד שלה אוהב אותה, והיא מתחבאת ומחכה לראות אם יחפש אותה ויזעק "אמא", כך הרבש"ע מתחבא מאתנו כל רגע לבדוק אם אנו רוצים באמת לחיות איתו. וכשאנו כולנו נרצה באמת לחיות איתו הוא יתגלה עלינו, ויזכה אותנו שכל אחד יוכל ללקט את הניצוצות שלו שנדחו ונתפזרו בכל הגילגולים, ונזכה לתכלית השלימות כמו השלימות של דוד המלך ומשה רבינו, איש איש כדרגתו וכפי מה שהוא עבד על עצמו.

עכשיו כשמסיימים לומר "טל" ומתחילה תקופה חדשה, הרבש"ע יעזור לנו שנהיה כולם בשלימות ויראו שונאינו ויבושו, כי הרבש"ע יעזור לנו - ה' ילחם לכם ואתם תחרישון - שיהיה כי כל הרשעה כולה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ, זהו

זוהי התכלית של הבריאה, ובשביל זה נתן לנו הרבש"ע חמישים ואחד יום, הושע נא הושיעה נ"א, כדי שנגיע לחשבון הנפש שלא נישבר מהפגמים שלנו. כי היצה"ר מקרר את האדם כדי שלא יתיישב בדעתו ויעשה תשובה. לכן צריך כל אדם לדעת שלא להשבר. ולדעת שבכל הבריאה יש רק "אחד", והוא זה שעליו נאמר "כי אתה שומע תפילת כל פה עמך ישראל ברחמים". כל אחר צריך לדעת שהרבש"ע עומד בכל רגע ומחכה אולי יחוס עם עני ואביון אולי ירחם. וכל אדם שעושה תשובה הוא מקבל את התפילות שלו, לא משנה מי שזה יהיה, הוא לא מואס שום תפילה. אפילו אדם שעשה את הגרוע ביותר הרבש"ע מחכה עליו, ועד יום מותו יחכה לו בתשובה להנטותו לזכיה.

ט

לכן אף אחד מאיתנו לא צריך להשבר, ולחשוב שהוא אבוד. אין אבוד בעולם, כי רק אחרי שכל הבריאה תבוא על תיקונה תהיה הגאולה, כל עוד שלא תהיה שלימות בעולם העשיה, וה"גלמי ראו עיניך" לא יהיה בשלימות, לא יכול לבוא משיח, ולא תוכל להיות התגלות מלכותו על כל העולמות שהרבש"ע ברא. אל לנו להשבר משום פגם, וכל אחד יתעקש עם עצמו "אני לא אבוד!", כמו שיכלתי לקלקל כך אני יכול לתקן, וגם שם ידך תנחני. ואם נתחזק כולנו ביחד, ולא נשבר, אז נשמע ביחד את מציאות הוי' בשלימות, וכל אחד במדריגה שלו ישמע את הוי' אחד וישיג את שלימות הוי'.
אין תענוג יותר גדול לקב"ה ממתי שכל אחד

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

כשהרבש"ע שאל אותנו על זה הוא לא נשבר כמונו, רק אמר "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד". רואים מזה שגם הצדיקים האמיתיים נפלו. החסידות היתירה שלנו היא עצת היצר, הוא מטעה אותנו לחשוב שהצדיקים היו שונים למרות שהם לא היו שונים. גם הם נכשלו, רק שהם לא התעייפו, הם חרשו וחרשו כמו הבהמה, עד שהגיעו ש"מבשרי אחזה אלוקה". ההכרה זו נועדה בשביל כל הנשמות בעולם ולא רק בשביל הצדיקים.

לכן אסור לנו להשבר, ולא לתת להטעות אותנו שהצדיקים היו שונים. אם אנו לא נגיע לתכלית שלנו בעולם הזה גם הצדיקים האמיתיים לא יוכלו להוציא אותנו מהגהנום. אמנם כתוב שאברהם אבינו עומד בפתח הגהנום ולא נותן ליהודים להכנס, אבל אוי וי לנו אם נצא מפה ריקנים, כי אברהם אבינו נמצא על פתחו של גיהנום ולא בעולם הדמיון, ומי שהולך מכאן בלא שמביא אתו משהו הולך לעולם הדמיון, שם יש פחד שאי אפשר לתאר אותו. אוי וי לאדם שמשלה את עצמו שאברהם אבינו עומד בפתח ולא יתן לו להכנס, מי שלא הגיע לביטול בעולם הזה יבוא בעידום ובחוסר כל עם כל התורה שלו, אין לו מה למכור כי הוא לא קנה מאומה - "ואת עידום ועריה". מתי הוא יכול למכור, כשיש לו את חשבון הנפש שלו, ומבשרי אחזה אלוקה: איך אני יכול להתקיים ולהחזיק מעמד, אין זה רק שסיבת כל הסיבות ועילת כל העילות מקיים אותי. ללא הכרה זו גם הצדיקים האמיתיים אין בכוחם לעזור לנו ולתת לנו זכות.

המשך יבוא אי"ה

אותו הרשע היצר הרע שהוא השאור שבעיסה. וכשאנו כולנו נתאחד, ומתוך האחדות נגיע להשיג ש"גם שם ידך תנחני", ולא נהיה מונחים ביאוש ולא בגאווה כי נראה בכל רגע ורגע שמוליכים אותנו באמצעות סיבה, ונגיע כולנו ל"ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם".

לכן אני מבקש מכם שאף אחד לא ישבר במצבים שהוא עובר, ותדעו שבכל מצב שאתם נופלים הרבש"ע רוצה שתכירו ששם אתם נמצאים, תדפקו, ולא תתעייפו, עד שתשמעו את ה"קול מבשר מבשר ואומר", ותכירו שיש מציאות שנותנת בנו את החיות - בעל כרחך אתה חי.

כי אי אפשר לבוא לשלימות אם לא נבוא לבחינה של "גלמי ראו עיניך", רק כאשר האדם יורד לדרגה של גולם אז הוא שומע, ואז הוא נכנס לדרגה של "כגמול עלי אמו", והוא שומע שיש מציאות שמחיה אותו - ואתה מחיה את כולם, ומשיג שלימות הוי', ומשיג וחטאתי נגדי תמיד, ותמיד הוא מפחד. הצדיק אמת מפחד כל הזמן מהמחשבה הזו שתסתיר ממנו את מציאות הוי', כי הוא רואה את עצמו כמו הלבנה שמקבלת את אורה מן השמש ואם משהו עובר ומפסיק ביניהם אין לה אור.

וכל אחד יכול להשיג את הבחינה הזו, לא רק הצדיקים הגדולים. זה לא נכון שהם היו שונים מאתנו, הם גם באו מטיפה סרוחה, וגם הם יצאו מבטן אמם. ואל תחשבו שהם לא נפלו, גם להם היו נפילות רק הם התעקשו. זה האסון שלנו שאנו חושבים שהם נולדו צדיקים. היו להם נפילות. דוד המלך אחר שהגיע למדריגה הגבוהה ביותר נכשל בענין בת שבע. אבל

המשך פנינים יקרים

זה א-לי ואנוהו (ט"ו, ב) דרשו חז"ל ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר נביאים, וצ"ב מפני מה זכו הגרים למדרגה גבוהה משל הנביאים, התירוץ כי המסירות נפש אצל הגרים היתה יותר גדולה משל הנביאים כי לא היה להם כל רקע להביאם למסירות הנפש ובכ"ז נכנסו לתוך הים עד חוטמן מרם נקרע להם הים, וכפי גודל המסירות נפש כך גודל ההשגה ודו"ק.
(מתוך דברי רבי יצחק פריד מוולוז'ין)

ותען להם מרים...סוס ורכבו רמה בים (טו, כא) מרים שרה ואמרה סוס ורכבו רמה בים, והדבר קשה מה רצתה מרים לומר בזה, אלא יש לומר כשם שהסוס עוזר לרוכבו ולכך נעגשו בטביעתם בים סוף, וכן לענין עשית מצוה ששניהם מקבלים שכר, ולכן ותשר להם מרים דהיינו לנשים, סוס ורכבו רמה בים שגם אתן שעוירות לבעליהם יש להם שכר בתורה ובמצוות.

ויבאו מרתה ולא יכלו לשותות מים וגו' ויורהו ה' עץ וישלח וגו' וימתקו המים (טו, כג) לפעמים באה על האדם ל"ע מרה שחורה ועצבות ויורהו ה' עץ מלשון עצה וישלח אל המים דהיינו להזרק אל המים ואין מים אלא תורה וכשארם שם את כולו בתוך המים אזי וימתקו המים הכל נעשה מתוק.

(הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל)

ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים (יז, ח) דרשו חז"ל על שרפו ידיהם מן התורה, וקשה הרי עדיין לא קבלו את התורה אלא שרפו ידיהם היינו יד המוגדר שומר הכלי ומכשירו מרם היותו כלי, כך עם ישראל רפו ידיהם מן התורה היינו רפו ידיהם בעת הכנסתם לקבלת התורה... והבן.

יתרו כהן מדין חתן משה (יח, א) ר"ת חכמים לרמוז על יתרו שעזב הבלי העולם ובא להדבק לחכמים...
(פניני דניאל)

משה ידבר והאלקים יענו בקול (יט, יט) איתא במסכת שבת (דף יב) הבא לבקר את החולה צריך לומר שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבא ע"כ, בפסוק שלפנינו יש רמז נפלא, "משה" ר"ת שבת היא מלזעוק, והקב"ה יענו "בקול" ר"ת ורפואה קרובה לבוא.

ויעמוד העם מרחוק ומשה נגש אל הערפל אשר שם האלקים (כ, יח) נראה על פי מה שאמרו שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה והטעם הוא כדי שהצדיקים יקבלו עליהם את הדין ועי"ז יהיה האפשרות להתנהג עם הכלל במדת הרחמים, וזש"ה ויעמוד העם מרחוק שלא נעגשו יען ומשה נגש אל הערפל הוא כינוי לחשך ואפלה אשר שם האלקים מדת הדין כלומר שקבל על עצמו מדת הדין עבור כלל ישראל. (באר שמואל)

ויאמר אליו ה' לך ועלית אתה ואהרן עמך והכהנים והעם אל יהרסו וגו' (כד, יט) הקב"ה אמר למשה שהאיסור לעלות להר אינו רק העליה בפועל אלא אפילו ההריסה לעלות כלומר הרצון והתשוקה לעלות הוא איסור בפני עצמו כמו שאמר הכתוב אל יהרסו לעלות שזה מראה על קטני אמונה כי צריך לבטל רצונו מפני רצון הבורא.

לא תרצח (כ, יג) הצדיק של לא תרצח מנוקד בפתח ואילו הקורא בצבור בטעם העליון קוראו בקמץ, במסכת סוטה על הפסוק ורבים חללים הפילה הוא על ת"ח שלא הגיע להוראה ומורה, ועצומים כל הרוגיה זה ת"ח שהגיע להוראה ואינו מורה, שניהם מרומזים בכתוב לא תרצח, יש בפתח שהוא פותח פיו ולא צריך לפתוח ונחשב לרוצח, ויש שקומץ פיו וגם הוא עובר על לא תרצח, ודו"ק כי יפה הוא.

(הגר"א בספרו קול אליהו)

יו"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים 91050

5829688 - 02 פקס: 5325477 - 02

ניתן לקבל במייל: av5829688@gmail.com ת.ד. 5080 ירושלים

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

